

Kazanım:8.3.4 Türk milletinin millî birlik, beraberlik ve dayanışmasının bir örneği olarak Tekalif-i Milliye Emirleri doğrultusunda yapılan uygulamaları analiz eder.

1. Kütahya Eskişehir Savaşları'ndan sonra ordumuz Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekilmek zorunda kaldı. Yunanlılar yeniden saldırıya geçmeden ordunun pek çok bakımdan güçlendirilmesi gerekiyordu. Hükümet tarım ve gümrük vergilerinin artırılması gibi olasılıkları gündeme aldı. Ancak toprakların ve önemli limanların işgal altında olması, gibi nedenlerle bunlar uygulanmadı. Bunun üzerine TBMM tarafından Mustafa Kemal Başkomutan olarak görevlendirildi ve yasa gücünde emir verme yetkisine sahip kılındı. Mustafa Kemal vakit geçirmeden Tekalif-i Milliye Emirleri'ni yayımladı.

Buna göre ;

- I. Farklı çözüm yolları düşünülmüştür,
- II. Ordunun eksikleri giderilmek istenmiştir,
- III. İstiklal Mahkemeleri yeniden görevlendirilmiştir,

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I-II	B) II-III
C) I-III	D) I-II-III

2. Yunan taarruzundan önce ordunun toparlanması gerekiyordu. Mustafa Kemal Başkomutan seçildikten sonra vakit kaybetmeden çalışmaya başladı. Bu amaçla Tekalif-i Milliye Emirleri'ni yayımlayarak halktan Milli Mücadele'ye destek vermesini istedi.

Buna göre Mustafa Kemal'in;

- I. Türk halkına güven duyduğu,
- II. Topyekün bir mücadeleyi amaçladığı,
- III. Sadece askeri güçle başarılı olacağını düşündüğü,

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I-II-III	B) II-III
C) I-II	D) I-III

3. Türk halkı, Tekalif-i Milliye Emirleri yayımlandıktan sonra;

- I. Tüm gücünü kullanarak orduya yardımda bulunmuş,
- II. Bedeli sonradan ödenecek olmasına rağmen böyle bir beklentiye kapılmamış,
- III. Kadın erkek, genç yaşlı herkes dayanışma ruhuyla hareket etmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yardımların geri ödenecek olması halkı sevindirmiştir.
- B) Türk halkı için bağımsızlık her şeyden önce gelir.
- C) İstiklal mahkemeleri yardımların toplanmasında etkili olmuştur.
- D) Halktan gelen yardımlar beklentileri karşılamada yetersiz kalmıştır.

4.

"... huysuz idare memuru bir deftere söylene söylene bağış yapanın adını ve bağış miktarını yazıyordu.

'Kahveci Ali, 100 kuruş.'

'Eskici Yusuf 50 kuruş.'

'Hallaç Asım 75 kuruş.'

'Bakkal Ahmet 100 kuruş.'

'Terlikçi Adem 200 kuruş.'

Sırada küçük cılız bir oğlan vardı. Bir önceki bağışçının çocuğu sanan memur, öfkeyle yürüyüp yol vermesi için işaret etti. Ama çocuk yürümedi, büyük bir ciddiyetle bütün servetini çıplak masanın üstüne bıraktı:

'Hasan 5 kuruş.'

Suratsız idare memurunun birdenbire gözleri doldu. Ağladığını göstermemek için yüzünü, kocaman mendilinin arkasına saklayarak gürültü ile burnunu sildi..."

(Turgut Özakman, Şu Çılgın Türkler.)

Yukarıdaki metinde geçen olay Milli Mücadele esnasında hangi gelişme sonrasında yaşanmış olabilir?

- A. Tekalif-i Milliye Emirleri'nin yayımlanması.
- B. İstiklal Mahkemeleri'nin kurulması.
- C. TBMM'nin açılması.
- D. Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması.

5. On maddeden oluşan Tekalif-i Milliye kararlarının uygulanması, ulusun büyük bir dayanışma içinde olduğunun en büyük delilidir. Türk ulusu vatanını kurtarabilmek için ordusuna büyük destek vermiş, herkes varını yoğunu ortaya koymuştur.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisi yukarıdaki açıklamayla çelişir?

- A) Milli bağımsızlık
- B) Topyekün mücadele
- C) Milli birlik ve beraberlik
- D) Manda ve himaye

6. Batı Cephesi'nde Yunanlılarla mücadele devam ederken;

Ordunun Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekilmesi

Mustafa Kemal'in yenilgiden sorumlu tutulması

Mustafa Kemal'in Başkomutanlık teklifini kabul etmesi

?

Yukarıdaki sürecin doğru tamamlanabilmesi için “?” işareti ile boş bırakılan alana hangisi yazılmalıdır?

- A) Yunanlıların yeniden taarruza başlaması.
- B) Tekalif-i Milliye Emirleri'nin yayımlanması.
- C) Mustafa Kemal'e eleştirilerin artması.
- D) Mustafa Kemal'in sınırsız yetkiye sahip olması.

7. (I) Ordumuzun Yunanlılar karşısında geri çekilmek zorunda kalması Mustafa Kemal Paşa'yı bir takım tedbirler almaya yöneltti. (II) Bu tedbirlerden en önemlisi “Tekalif-i Milliye” yani günümüz Türkçesiyle “Millî Vergi” ya da “Ulusal Yükümlülükler” adındaki emirleri yayımlamasıydı. (III) Bu emirler sayesinde ordunun taşıt, araç ve gereç bakımından gücünün artırılması, yiyecek ve giyeceğinin temin edilmesi sağlandı. (IV) Ayrıca yine bu emirler sayesinde halk maddi ve manevi bütün kaynaklarıyla Kurtuluş Savaşı'na katılmaya çağrıldı. (V) Halk çağrıya olumlu cevap vererek ordusunu sahipsiz bırakmadı.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerden hangileri Tekalif-i Milliye Emirleri'nin kazanımlarını açıklamaktadır?

- A) II-IV
- B) III-IV
- C) III-V
- D) II-III

8. Mustafa Kemal Tekalif-i Milliye Emirleri'ni yayımladıktan sonra emirlerin uygulanabilmesi ve cephe gerisinin güvenliğini sağlamak için İstiklal Mahkemeleri'ni göreve çağırdı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine Mustafa Kemal'in amacını yansıtır?

- A) İtilaf devletlerine karşı önlemler almıştır.
- B) Ayaklanmaları bastırmaya çalışmıştır.
- C) Emirlerin uygulanması esnasında doğabilecek olumsuzluklara hukuki önlem almıştır.
- D) Başkomutanlık yetkisini amacı dışında kullanmıştır.

9. Tekalif-i Milliye Emirleri'nin amacı; orduyu insan, taşıt, araç gereç bakımından desteklemek ve orduya gerekli yiyecek ve giyeceği sağlamaktır. Bu amaçla kurulan komisyonlar eşyaları, savaştan sonra bedelleri ödenmek üzere aldı. Ancak vatansever halk hiçbir zaman böyle bir arayışın ve beklentinin içine girmemiştir. Emirlerin yerine getirilmesinde milletçe büyük bir vatanseverlik örneği sergilenmiş, Meclis'in ve Mustafa Kemal'in halka olan güvenleri pekişmiştir.

Açıklamaya göre emirlerin yayımlanmasına halkın verdiği tepkiyi yansıtan en uygun ifade hangisidir?

- A) Büyük bir dayanışma ve fedakarlık örneği sergilemiştir.
- B) Orduya verilen destek halkı daha da yoksullaştırmıştır.
- C) Millî Mücadele başarıya ulaştıktan sonra bedelleri geri ödenmiştir.
- D) Halktan bazı kesimler yardımlara katılmamıştır.

10. TBMM tarafından Başkomutanlığa getirilen Mustafa Kemal Paşa ordu ile ilgili tüm yetkileri Meclis oylaması sonucu kendi üzerine aldı ve askeri eksikleri tamamlamak için “Tekalif-i Milliye” adındaki emirleri çıkarttı. Böylece Türk milletinin cephe gerisinde, o ana kadar eşi benzeri görülmemiş bir mücadele biçimini başlatmış oldu.

Bu açıklamaya göre Mustafa Kemal;

- I. Halktan fedakarlık beklemiş,
 - II. Topyekün bir mücadele başlatmış,
 - III. Ordunun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmıştır,
- durumlarından hangileri doğrudur?

- A) I-III
- B) I-II-III
- C) II-III
- D) I-II

11.

**Başkomutanlık
Kanunu
Madde 2**

“Başkomutan, ordunun maddi ve manevi gücünü büyük ölçüde artırmak, sevk ve idaresini bir kat daha sağlamlaştırmak için Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin bununla ilgili yetkisini Meclis adına fiilen kullanabilir.”

Yukarıdaki kanun maddesine göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mustafa Kemal’in emirleri kanun yerine geçecektir.
- B) Mustafa Kemal anayasaya aykırı davranmaktadır.
- C) Milli egemenlik ilkesi tehlikeye girmiştir.
- D) TBMM’ni siyasi gücü sona ermiştir.

12.

(Tekalif-i Millîye Emirleri’nin Uygulanışı, Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi, Ankara)

Aydın Erkmen’e ait yukarıdaki görselden aşağıdaki bilgilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Milli birlik ve beraberliğin somutlaşmış bir ifadesini yansıtır.
- B) Vatanın bütünlüğünü koruma ve bağımsızlığı korumadaki kararlılığı yansıtır.
- C) Halkın sadece yiyecek ve giyecek yardımında bulunduğunu yansıtır.
- D) Milli Mücadele yıllarında cephe gerisindeki mücadeleyi yansıtır.

CEVAPLAR

1A	11A
2C	12C
3B	
4A	
5D	
6B	
7B	
8C	
9A	
10B	

ÖNEMLİ HATIRLATMA:
UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİ
KAPSAMINDA EBA VEYA
WHATSAPP PLATFORMLARINDA
PAYLAŞIMA AÇIKTIR.
TİCARİ AMAÇLI KULLANILAMAZ.